

Aleg 62

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem zmiany §. 87. krajowej ustawy wodnej.

Wysoki Sejmie!

Jedną z licznych wadliwości kraj. ustawy wodnej jest brak postanowienia w §. 87. tej ustawy, w jakim terminie mają żądać oszacowania sądowego właściciele gruntów, które mają być wykupione, lub obciążone służebnością na rzecz urzędzeń wodnych, jeżeli się nie zadowolnią wysokością wynagrodzenia, oznaczoną przez władze polityczne.

Niektóre Sądy galicyjskie przychylają się wprowadzić do zapatrywania Wydziału krajowego, że według analogii §. 15. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117 podania do Sądu winne być wnoszone w terminie 30 dniowym, większość jednak Sądów opierając się na interpretacji Randy i Prażaka, wedle której termin ten w myśl §. 1479. kodeksu cywilnego upływa dopiero po latach trzydziestu, zarządzają sądowe szacowanie gruntów na żądanie stron wniesione, choćby po upływie dłuższego czasu.

Ta ostatnia interpretacja §. 87. kraj. ustawy wodnej naraża publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne na różnorodne trudności.

Najpierw bowiem należą przedsiębiorstwa melioracyjne, których okres budowy rozciągałby się na lat 30, do wyjątków, a w Galicyi niema ani jednego takiego przedsiębiorstwa. Strona zaś mogłaby zażądać oszacowania sądowego w czasie, kiedy dawno już roboty zostały ukończone i rachunki zamknięte, wskutek czego mogłaby zająć trudność, a nawet niemożliwość wypłaty ewentualnie przyznanego przez Sąd wyższego wynagrodzenia, gdyż do kosztów tego rodzaju robót konkurują zazwyczaj trzy czynniki: państwo, kraj i strony interesowane.

Następnie wiadomem jest, że w Galicyi ceny ziemi wskutek wzrostu ludności i zarobków ludności rolniczej za granicą idą nadmiernie w górę, tak iż po upływie lat dziesięciu w niektórych okolicach cena ziemi wzrosła o 100%.

Również wskutek przeprowadzenia robót melioracyjnych podnosi się wartość ziemi; spóźnione zatem szacowanie sądowe gruntów w zmienionych już po przeprowadzeniu melioracji stosunkach wyda wynik korzystniejszy dla stron, a narazić może fundusze przedsiębiorstw melioracyjnych na przekroczenie kosztorysów.

Ażeby publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne ochronić przed podobnemi ewentualnościami, zaprojektował Wydział krajowy uzupełnienie §. 87. kraj. ustawy wodnej postanowieniem, odpowiadającym §. 15. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117, wedle którego termin do wnoszenia podań o sądowe oszacowanie miałby

być ustanowiony na 30 dni po doręczeniu orzeczenia władzy politycznej.

Uzupełnienie to wstawione do §. 87. kraj. ustawy wodnej jako ustęp trzeci, opiewałoby, jak następuje:

„O sądowe oszacowanie winni interesowani odnieść się w dniach trzydziestu po doręczeniu orzeczenia władzy politycznej do tego Sądu powiatowego, w którego okręgu znajduje się urządzenie uzasadniające żądanie wynagrodzenia“.

Projekt ustawy uzupełniającej postanowienia §. 87. kraj. ustawy wodnej przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 10. września 1907 l. 85.122 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie c. k. Ministerstwu rolnictwa z poparciem i zakomunikowanie decyzji tego Ministerstwa.

Reskryptem z 27. lipca 1908 l. 40.428, intymowanym odezwą c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 28. sierpnia 1908 l. 12.642/pr., oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa po porozumieniu się z interesowanymi władzami centralnymi, że nie podnosi zarzutów przeciw projektowanej przez Wydział krajowy zmianie postanowień §. 87. kraj. ustawy wodnej a zaleca jedynie zmianę słowa w ustępie trzecim „po doręczeniu“ na „po prawomocności orzeczenia“.

Wydział krajowy, akceptując zmianę proponowaną przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, wnosi:

/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /. projekt ustawy, zmieniającej postanowienia §. 87. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia §. 87. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§. 87. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

§. 87.

W razie, jeżeli nastąpi warunek wskazany w §. 37. (§. 17. ustawy państw.), musi orzeczenie władzy politycznej zawierać postanowienie co do jakości i wysokości uiścić się mającego wynagrodzenia, które w braku zezwolenia wierzycieli tabularnych ma być złożone w sądzie realnym, któremu podlega grunt wywłaszczyć lub służebnością obciążyć się mający.

Jeżeli się interesowani tem nie zadowolą, kwota wynagrodzenia ma być oznaczoną przez sądowe oszacowanie według zasad postępowania przy wywłaszczeniu, do którego obydwie strony powołać należy.

O sądowe oszacowanie winni interesowani odnieść się w dniach trzydziestu po prawomocności orzeczenia władzy politycznej do tego Sądu powiatowego, w którego okręgu znajduje się urządzenie nzasadniające żądanie wynagrodzenia.

Wykonaniu służebności jednak albo wywłaszczeniu nie można przeszkadzać, skoro tylko orzeczenie władzy politycznej stało się prawomocnem i tymczasowo wyznaczona kwota wynagrodzenia albo wykupna sądownie została złożoną, albo też zabezpieczonem zostało rocznie płacić się mające wynagrodzenie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i handlu.
